

САҢГА ОЛОХ

Чурапчы үчүгүн хаһаа

ХАҢАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Тохсунньу
25 күнэ
чэппиэр

№ 8

(9583)

Улуус дьаһалтатын отчуоттара

СЫЛАНГА

Тохсунньу 17 күнүгэр бөлөх манна, онгон салгыы Төлөйгө сырытта. Атын бөлөхтөр отчуоттара түмүктэнэн, бу күн салаааччылар лаппа эбилленилэр. Онон олохтоохтор улууһу бүтүүн салайан олоһор дьоммутунаан сирэй көрсөн кэспэттилэр.

Сыланга 1150 киһилээх нэһилиэнньэттэн отчуокка 100-чээк киһи кэлбит. Тыл этиитигэр пенсионер Борис Пахомович Баишев: "Маньык элбөх салайааччылаах бөлөх өтөрүнэн кэлэ илгэ. Тыл дьонун кыһалдаларын өйдүүлэрэ, үлэлэһэ сатыылларай хайрадалаах. Аастыт сылга кураайы сирдээх Чурапчы улууһа окко былбаанын бастагынан төлөрөн, атын кыахтаах улуустары соһушута үчүгэй. Сыланга нэһилиэгин туһутар этгэххэ, манна саҥа оскуола тутууларын көрбүт киһи дьин кырдааһас киһи баҕалаахпын. Саҥа тутуула сыдыар кулуун ититер систематын трассата бөрөтө суох тирэххэ турар. Мин көрдөхпүнэ турбалара да саната, үйэтэ суохтар. Итини кэмигэр көрөн көннөрөр буоллар", - дьин эттэ.

"Бэра" бааһынай хаһаайыстыба үлэһитэ Семен Егорович Ноговицын эмиз ити этиини чингэтэн биэрдэ. Олохтоохтор баһаам элбөх үпкэ-аска тутуула турар кулуун матырыйаала тийэһэр тийэс хаачыстыбалаах буоларын туруорсаллара сөптөөх. Быраас Мария Ивановна Дятлева быһыл күһүн буолбут улахан ардактарган эмсэҕэлээбит бөһүөлэк ис суолларын көрөргө, өрөмүөнүгүргэ, пенсионер Вячеслав Никифорович Ноговицын Сыланга нэһилиэгэ улууска биер мөлтөх көстүүлээх нэһилиэк буолан эрэрин болломтор ыларга эттилэр. Учутал Евдокия Иннокентьевна Пермякова: "Салаалта норуокка тахсаар олус үчүгэй. Кулуупка нэһилиэгинь субьотунуһу уһууна элбэх үлэни ыһта. Бэйэ күһүһүн үкэс сөһүлүлэн турар. Дьаһалтанан сыл устата эмиз элбэх сөптөөх үлэ ыһтылынна", - дьитэ.

ТӨЛӨЙГӨ

Бу нэһилиэккэ усулуобуйа кистэлэ суох барыларынтан ордук таас оскуола тутулуна, инникитин элбэх функциялаах дык буолар кулууп өрөмүөнүннээ, суол, сибээс үчүгэй, интернат үлэлиир. Культура управлениетын начальнига балиэтириннэн, улууска стеклопакет туннүктээх кулууп Төлөйгө эрэ баар. Маны олохтоохтор бөлөлөрө да сыаналыыллар. Биер дойдулаахтара улуус баһылыга буоларыгар төлөйдөр улахан өйөбүлү оҥорбуттара биллэр. Отчуокка дьон да кэлбитэ үчүгэй.

Тыл этиитигэр пенсионер Виктор Викторович Смирников алдыаммыт суолу кэмигэр өрөмүөнүнэн иһэргэ, улууска кизн-куон амбулатория баар буоларыгар санаатын эттэ. Улуус дьаһалтата далааһыннаахтык үлэлиир дьин сыаналаата. Пенсионерка Мария Николаевна Лукина Мугудай автобуһун Төлөйгүнэн сырытынарар кыалларын дуу, кыаллыбатын дуу ыйыталааста, маны таһынан таксистар студенттарга чэпчэтиник оҥорбутторугар контуруолу ким ыларын туһулааста. Бу нэһилиэк олохтоохторо дьаһалта үлэтин сөптөөрүнэн сыаналаата.

лаатылар.

Отчуот түмүгүнэн түмүк. Баһылык бөлөһө быһыл барыта 8 сиринэн сырытта, онгон иккитэ - учаастактар. Отчуот ыһтыллыыта сыланга-сыл тупсан иһэр. Быһылгы отчуокка кулууптарга аппаратура табыгастаахтык туруоруллан, нэһилиэнньэ хайа да сыллааһар элбэх кэлэн, тыл этиитэ да бөрөөдөктөнөн таһымнаахтык барда. Урукку кэмнэргэ куолаһаһын эбэтэр тыын таһаарыы курдук этиилэр, онноорор күргүйдээһин, буруйдааһын киһирэр эбит буоллаһына, быһыл сирдээх этии элбөх. Ол аата дьон билбитэ, таһыма үрдээн иһэрин көрдөрөр. Тыл сирин дьонун саамай маалдыар болпуруостара - сүөһү иитиитэ, суол, сибээс. Быһылгы отчуокка оптимизация тула элбөх ыйытыы, этии киридилэр. Баһылык сылдыбыт нэһилиэктериттэн биер саамай таһымнаах этии Вахсыга этилиннэ. Ол курдук, 11-с кылаас үөрэнэччигэ Аня Егорова дьиннээхтик бэлэмнээн, трибунага тахсан баһылыка туһаайан бу нэһилиэккэ орто оскуоланы сабыыта тириэрдэбит-тэригэр историк чакчыларын аҕалан туран уһаа-бакка-кэргэбөккө, доп-баачыг эппитэ олус үчүгэй. Инникитин буолар отчуоттарга ким ханнык салааны таарыйан этэрин, туох болпуруоһу көтөрөрүн олохтоох дьаһалта аттарара буоллар дуу дьин санаа киһирэр. Маньык дьаарыстаныы оруо маһы ортотунан тыллаһыыны тохтотуо, дьону бөрөөдөккэ үөрэттэ, нэһилиэк таһымн көрдөрүө этэ.

Олунньу 15 күнүттэн сыл аайы буолар СР Правительствотын отчуоттара улууспут нэһилиэктерин ыйытылаахтара. Маньаха республикабыт салайааччыларын кытта улуустан бөрөстэбинтэллэр, пресса үлэһиттэрэ сыһыарыллан, улахан бөлөхтөр нэһилиэктергэ тахсан бүтүгүнү балаһыаньаны илэ харахтарынан көрүөхтөрө, олохтоохтор инникитингэр бүтүн республика үрдүнэн ыһтыллыыт үлэ отчуоттанына. Үкэс быһыытынан ыйытылларга эппит-этиэхтэрэ, этиилэри истиэхтэрэ. Дьэ, манна улууспут дьонуттан таһымнаах этиилэр наадалар. Аныгы, үөрэхтээх дьон сиринэн хаһыаттан ааһан, телевидениенэн көрөн, радиоттан истэн олоһор буоларбыт быһыытынан дьиннээхтик билбиккэ олоһуран этиилэр кириэхтэрин наада. Маньаха баһылыктар, нэһилиэк интеллигенцията сүрүн күөс буоларгытын умнуман.

Улуус баһылыга сылдыбыт сирдэрингэр дьон дьаһалта үлэтин сөптөөрүнэн сыаналаабыттара, инникитин да түмсүүлээх буоларга, дьон туһутар кыһамныларын эһии күһүрдэн таһаарылаахтык үлэһиттэргэ баҕаларын эппиттэрэ салайааччылар инникитингэр өссө үрдүк сорукары туруорбута сарбаҕа суох.

Оксана ЖИРКОВА.

БОЛТОҢОҕО

И.С.Иустинюва, Г.В.Смирников салайааччылаах бөлөх тохсунньу 22 күнүгэр дьаһалта үлэтин-хамнаһын отчуоттуур муһуһарын Болтоҕо нэһилиэгэр ыһта. 77 киһи кэлэн отчуоту иһиттилэр.

Улуустаагы дьаһалта сыллааһы сүрүн үлэтин түмүгүн Альбина Степановна билиһиннэрдэ. Салгыы Улуус Муһуһарын председателэ Г.В.Смирников, тыа хаһаайыстыбатын управлениетыттан

М.Н.Масарова, ис дьымала отдельгтан В.С.Борисов бу аастыт сыл туох үлэни ыһпыттарын сырдаттылар.Дакылааты истээт болпуруостарга уонна кэспэтингэ тэҥнээн киридилэр. Нэһилиэк олохтоохторо сүрүн күөһүн турар кыһалдаларынан сүөһү иитиитэ буолар эбит. Киһилэр уу халааныгар оттуур сирдэрин былдыһыт дьонго туох көмө ыһтыллыбытын, уу ылбыт, туһата суох сиргэ тоҕо полуок төлүүлэрин, бааһынай хаһаайыстыба сирин чааһынай оҥоруохха сии дуо дьин муһаахсыһар ыйытылларын биэрдилэр. Ветеран учуутал, пенсионер В.М.Жирков нэһилиэк дьон улууска киһирэн баран үрүг дьин аттыттан, пенсионнай таһыттан кытта холдоһулан ханна да мустар дьинлэрэ көстүбэтэр, ол эбэтэр улууска автовокзал суоҕа дьону эрэйдириг эттэ. Аны туран араас таһымнаах фестивалларга, кэспэрдэргэ кыттарга балиэст суоҕа куһаҕанын балиэтээтэ. Нэһилиэк кырдааһас олохтоор, пенсионер Т.Н.Назарова элбөх оҥроох кырдааһас киһиэхэ туох көмө баарын, пенсия эбиллэтин туһунан ыйыталааста. Ветеран учуутал С.М.Слепцов оптимизация туһунан хайа нэһилиэккэ муһуһах ыһпыттарын уонна олохтоохтор туох санаалаахтарына иһтэриһиргээтэ. Он сэрэ киһи көтөлүһэйтэ дьон үлэлиир усулуобуйата сөп түбөһэргэ хаһан чочуллан оҥоһулар былбааннаарын ыйыталааста. Н.Б.Черкашина үөрөххэ киһиргэ төһө целевой мөһтө кэлэрин, ону хайдах быһылаахтык аныылларын туһулааста.

Түмүккэ кэспэтин бөрөөдөктөнөн дьаһалта үлэтин-хамнаһын сыаналааһын буолла. Пенсионер Г.Г.Винокуров кыра нэһилиэктергэ сөбө суох таас тутуу барыстын сөбүлээбэтин биллэрдэ. Билигин оптимизация барылыгар объектары кыччаттыыта ити тутуулар таах турар хаалыахтары сабаҕалаата. Болтоҕо ол нэһилиэктертэн быдан элбэх нэһилиэнньэлээх, баһай да аатырбыт дьонордоох буоларын быһыытынан манна улахан тутуу барыахтааһын тоһорлоосто уонна кэлэр оттуур үчүгэй оскуоланы тутууну былбаанга кылларэллэригэр көрдөстө. Дьаһалта үлэтин киһи сөптөөрүнэн сыаналаата, ол эрээри итэрэстэри, кыаллыбатагы эмиз отчуоттуур наадалаарын ыйда. ОДЫКХ Чурапчытаагы филиалын маастара Н.Я.Местников дьаһалта суолта биэрэн маньык төлөрү састааптаах кэлбиттэрин астынна. Киһи ОДЫКХ филиалыгар улахан үлэни ыһпыттын уонна уот барар түбэлтэтигэр дизель аҕалан туруорбутун иһин нэһилиэк аатыттан махтаһын биллэрдэ. Нэһилиэккэ хайаан да сантехник уонна электрик шпига көрүлгүн наадатын туруоруоста. Бу үлэһиттэр суох буолан нэһилиэнньэҕэр уот бардына, батарея тэһиннэрин сөптөөх өрөмүөн кэмгэр көрүлүбөккэ эрбиднэллэрин эттэ. Маньыгы этэн туран дьаһалта үлэтин-хамнаһын сөптөөрүнэн сыаналаата.

Түмүк тылы олохтоох нэһилиэк баһылыгын солбутааччы В.П.Попов эттэ. Киһи бу отчуокка туох оҥоһулуубата, кыаллыбатагы этиилэрэ ордугун уонна оскуола тутуутун киһини былбаанга хааларбакка, харчы көрөн саҕалыахха наада дьин санаатын эттэ. Дьаһалта сыллааһы үлэтин сөптөөрүнэн сыаналаата.

Айталына АДАМОВА.

ДУОГАБАР ТҮҤЭРИСТИЛЭР

Тохсунньу 20 күнүгэр Хайахсыкка олохтоох дьаһалта (баһылык И.И.Филиппов), "Чурапчы" ТХПК (директоры солб. Н.А.Аржаков), тыа хаһаайыстыбатын управлениета (начальнигы солб. В.М.Ядрихинский), улуустаагы РЦТИ (салайааччы И.Г.Васильев) уонна улуустаагы финансовый отдел (В.В.Саввин) 2007 сыллаахха биһиргэ үлэлэһин дуоҕабарын түһэристилэр. Дуоҕабарга иһин баттаһыы кэминтэн концерт көрдөрүлүннэ.

Сарсыардаттан спорт 8 көрүгэр бэрт хаһыылаах күрэхтэһии ыһтылынна. Остуол тэһинигэр К.К.Аржаков, И.И.Романов кыайылаах таһыстылар. Дуобакка А.С.Назаров, П.Ф.Митин кыайыыны сурунулар. Бу көрүгүгэ "Чурапчы" кооперативка 35 сыл устата үлэлээбит үлэ ветерана А.Ф.Васильева кыайыыга дуулуруун көрдөрдө. Мини-футболга Е.П.Кузьмин капитаннаах олохтоохтор хамаандалара кыайылааһынан таһыста. Волейболга эр дьонго Хайахсыт

хамаандата (капитан В.Н.Данилов) бэрт эрэллээхтик бастаата. Мас тардыһыытыгар, хары баттаһыытыгар эр дьонго 4 ыйааһынга, дьахталларга 2 ыйааһынга киристилэр. Бу көрүгүгэ "Чурапчы" ТХНК хамаандата бастаата. Кыайылаахтарынан А.А.Ноговицын, Ф.В.Иванов, М.М.Макаров, И.Н.Демешин, кыргыттарга М.С.Никитина, А.Н.Софронова буолдулар. М.С.Никитина теннискэ эмиз кыайан дэгиттэр спортсменка буоларын көрдөрдө. Волейболга дьахталларга Е.В.Шадринна капитаннаах кооператив хамаандата финалга бэрт эрийсидлээх оонньууга кыайан бастаата.

Түмүккэ көрдөөх старт ыһтылынна. Маньаха кооператив хамаандата кыайылаах таһыста. Онон уопсай түмүккэ ахсаан 4-4 буолан күрэхтэһии тэҥнэһиннэн түмүктөннэ.

Шефтээхтэр түһэриллибит дуоҕабар быһыытынан араас хайысхаҥа биһиргэ үлэлииргэ биһэ быһаарынылаахтар.

"Чурапчы" ТХНК пресс-киһэ.

УБААСТАБЫЛЛААХ УЛУУСПУТ ОЛОХТООХТОРО!

Улууспут олохтоох тэһэ хардыһынар, ханнык даҕаны түһүгэ эһигиниһин биһиргэ буолар "Саҥа олох" хаһыат сурутууу салгыыр.

Тохсунньу 25 күнүттэн тохсунньу 30 күнүгэр дьэри кэминцияларынан сүүйүүлээх биһирс оонньонор.

СУРУТАРГА ТИЭТЭЙИН!

Сыһыата—5 ыйга — 280 солк.

Чурапчы сэлэниһэтигэр аҕестары дьыһыттыгар ыһтыраахтыын сии.

Телефоннар: 41-265, 41-358.

САҢА

САҢА

"СҮҮРЭР СУОЛГА - ГАВРИЛ НОХТУНСКАЙ. ЧУРАПЧЫ!"

(Республика рекордсмена, библиппээх сүүрүк Г.Ф. Нохтунскай 50 сааһыгар)

Спорт

1980 сыл Майа. Москвага буолар олимпиаданы көрсө тыа сиринээри 1-кы спорттунанай ооньуларга 1500 метр старт бөрүлүр. Сахага үрдүк уугуохтаах, хатыгыр эдэр уол старт бөрүлүрүн кытта тэтигэ иһин дикки сулбу түһэр. Сүүрүр тэтигин эгэр-абон, күрэхтэһээччилэрин ырааһынан ырааһар. "Ити кайаларай!", "Сотору тохтуур кини барда-аа.", - дэһэн сөргүр, сэтэрээр савлар иһиллэллэр. Биллэбэт Төрүт Харабыт тэппит атарын кубулуйуулаа, "сотору тохтоободо", бизэтэ урут тахсан сохутар. Ааттаахтарбыт ааны ахтыбакка, эрдэгэн болормтор ылбакка кыайтардактара дин санаабытмы. Бу сүүрүүтэ уонна 5000 м уһунуга Чурапчы быһыыһын үрдүк тэтигин республика чулуулар кыайан сиптэтэхтэрэ, экирэтэ да сатаабааттар. Итинник этэ Гаврил Нохтунскай Саха тыа сирин сүүрүр суолугар аата ааттаныта, чааһытай тахсыта. "Минин билбэт буоланнар, күүстээхтэр, түмсүбүт бөлөхтөрүгүр суруйбаттар. Ону старт бөрүлүгүтэ кинилэр кинилэригэр туруулан кэбиһиппитим. Быһыыдар сүүрүр кыахтарын билэр этим уонна бойом күүстэр, кыахтар эрэнэрим. Ол иһин тэтигин тутта биэрбитим.", - иһэн төгүлүк чемпион кыайылытын мөккө бөрт сүдүгүтүк быһаарбыта", - дикки Дмитрий Диринскай "Төрүт буортан төлкөлөнөн" кинигитигэр 1992 сыллаахха суруйбута.

Гаврил Федорович Нохтунскай биһиги Сахабыт сирин сүүрүүтэ араас дистанцияларга 30 сылы быһа кыайыи көтөллөөх, сөдүмэр ситиһилээх, үтүс рекордаах уһун спорттунанай олох киниин барытын сөхтөрөр, элэрдэргэ үтүө холобур буолар.

Ганя Нохтунскай 1957 сыллаахха тохсунньу ый 4 күнүгэр Амма улуусун Амма сэлээнэтигэр күн сирин көрбүтэ. Атаа Федор Лукич Мэнгэ-Ханалас улуусун Россолодатыттан, ийэтэ Мария Егоровна Чурапчы Хайахсыттан төрүттээхтэр. Төрүттүгүрээ Аммага көһөн олорор кэмнэригэр Ганя төрдүс кылааһы бүтэрбитэ. Онтон аата өлбүтүн кэинэ 1969 сыллаахха Чурапчыга, Дирингэ көһөн кэлбиттэрэ. 1970 сыллаахха ийэтэ өлбүтүн кэинэ 13 саастаах уолу Жанна Иннокентьевна уонна Егор Егорович Васильевтар иитэ ылбыттар.

Диринг орто оскуолатыгар үөрөнөр кэмнэригэр киниин спорга утуһуот дьомһорунан буолаллар СР үтүөлээх тренер Иван Егорович Захаров уонна ССРС физкультурага уонна спорка туйгуна Егор Дмитриевич Дьячковскай. Эссэ оскуолага үөрөнө сылдьан биһир дойдубулар Афанасий Илларионов 30-тан тахса кыраадык сылааска Саха нуруотун спартакиадатыгар 30 км сүүрүүтэ бастаабытын

сүрдэрин сэгээрэн, сөдө-махтаа көрөн сүүрүү абылтанар ылларбыта.

Бастакы улахан ситиһиитэ оскуола бүтүрүт сылгыгар, 1975 сыллаахха, Майага Баһылай Манчаары спартакиадатыгар кэлбэтэ. 17 саастаах уол 1500 м уһунуга уолаттар ортолорутар үһүс миэстэ буолбута. Оскуола кинигиттэн армияга ыгырыллар. Армия кэинэ, очуотуу кэм үтүһүнэн, Эришк Эришк аатынан совхозка рабочыынан үлэллэр. 1978 сыллаахха Хабаровскайдаагы пединститут физкультурага факультетыгар туттарсан студент буолар. Дьа, мантан сагаланар Гаврил Нохтунскай дьинтээх эрчиллэитэ, спортсмен быһыыһынан буһуута-хатыһа. Үрдүк кылаастаах тренер А.А. Уваровскайга түбөһөн, утумнаах, былааннаах, сыралаах дьарыктар сотору кэминэн үрдүк ситиһиллэргэ, кыайылырга кынаттан барыттар. 1980 сыллаахха Кыһыл Знамялаах Дальневосточнай байыаннай уокругу күрэхтэһиитигэр 5000 м уһунуга 14 мүн 34,7 сек кэин бастакы миэстэни ылар. Онтон Ангарскай куоракка Сибир уонна Дальнай Восток күрэхтэһиитигэр 1000 м 2 мүн 32,4 сек кэин Саха сирин санта рекордун олохтуур. Итинтэн кыайылылар өссө да сагалан бара турбуттара. Гаврил Федорович республика, Россия, нуруоттар иккэ ардыгарынаагы таһымнаах күрэхтэһиитигэр барыта 282 төгүл бастаабыт. Олортон 79 төгүл бастаабыт, 73 бириэстээх миэстэ тиксипит. 1975 с. Баһылай Манчаары спартакиадатыттан сагалан барыта 10 спартакиада арыста - бастакы, түөрт миэстэ, иккэ үһүс миэстэ буолталаабыта. Манчаары 200 сылыгар аналлаах спартакиадага Гаврилбыт ветераннарга 5000 м сүүрүүтэ кыайытын-хотуутун кайда курдук уруйдаабыт-айхаллаабыт этэй!

2003 с. Хаандыга СР нуруоттарын III-с спорттунанай ооньулар сага стадионна буола турар. Сүүрүр суолта 10000 м республика ааттаах-суоллаах сүүрүктэрэ старка тураллар. Кыһыл ортолорутар 46 саастаах Чурапчы сүүрүтэ Гаврил Нохтунскай, төһө да сааһырдар, улуусун-вэһин бу да сырыыга көмүскүүргэ бөлөмүнэр. Старт бөрүлүгүн кытта биһиги киниит уруксуктун курдук сүүрүүнү баһылаан-көһүлүн иһээн түһүрүн кэбиһэр. Кини кинигиттэн эмиз биһир аатыгар сүүрүк Бускаров тикээ баттаһар. Стадионна күрэхтэһиин көрө кэлбит "маддааччылар" бу сүүрүүнү олус долгууа көрүһүт. Кини сөдүрө баар: сүүрүү ветераннара хара мангыһыттан үрдүк тэтигин ылан биллэти да буорахтаахтары көрдөрөн өссө тэттөрөн иститтэрэ. Эдирдэр санааларыгар

"бу кыраадыктар сотору кэминэн сылайыахтара" дэһиптэрэ, дьомһоро биһиги дикки өссө тэтиһээхтик сүүрбүтүгэр. Сүүрүүнү Нохтунскай бастааһын, Бускаров иккэһээн түмүктүүллэрин таһаарыһан көрөөччү сүһүктэригэр туран эрдэлээбиттэрэ.

30 сыл тухары байыи спорттунанай формага иһэ сылгыи, стартан - старка үрдүк көрдөрүүлэри ситиһи сылан арыбат. Силанн көрүтэ эр: Гаврил Федорович 1978 сылтан 1994 сылга дикки дьарыкка 48746 км сүүрбүт. Ол аата сир шарын биһирдэ эргитэн баран өссө 8700 км саппаастаах хаалар. Онтон күн бүгүнтэ дикки сүүрбүтүн аахтаах, сир шарын иккэ эргитбит курдук.

Кини ситиһиллэрин кини ситиһи ааһпат. Үөһө суруллубука эбон суруйдахха, юни 1986 с. Саха сирин нуруоттарын X-с спартакиадаларыгар 10000 м 32,15,5 кэин бастакы. Саха сирин III-с спорттунанай ооньуларыгар эмиз итинтэни 32,39,72 бириэстэни кэин кыайыта. Тыа сирин спорттунанай ооньуларын бизэ төгүлүк кыайылыага, классическай марафонна алта төгүл кыайылыах. Маны таһынан Россия, нуруоттар иккэ ардыгарынаагы таһымнаах күрэхтэһиитигэр кыайылырын кини аары сиптэт. Саамай тахсылаахтык сүүрбүт сыла - 1994 сыл. Гаврил Федорович ити сыл республика түөрт дистанциялар түөрт рекорду олохтообута күн бүгүнтэ дикки турар. 42 км 195 м уһуну 1:37,04 сек кэин Россия сирдун маастарын нуорматын толорор.

Гаврил Федоровичи билэр дикки юни наһаа сэмэйит, холкутун, кайтыгыр, айхаллыгыр олох сөбүлээбэти билэбит. Ол олуттар дьомһо үтүгүн баарар, туох кыах баарынан көмөлөһө сөлүр. Ол иһин төһө кыахтары кини туһунан суруйуубар улахан тыллартан туттуна сатаатым.

Гаврил Федорович - дикки күргүн үтүкэниэх ага баһылыга. Кэргэнэ Вера Алексеевна биһиги улууспут биһир кини туттар спортсменкага, кайыһага республика чемпиога, спорт маастарыгар кандидат, Чурапчы 2 №-дээх орто оскуолатыгар физкультура учууталынан үлэллэр. Дикки кэргэниин 1996 сыллаахха Ворожжыга Саха сирин I-кы спорттунанай ооньуларыгар дикки күргүн сүүрүр улахан уолларынан, очулорго 10 саастаах Федальдын республикага үһүс бириэстээх миэстэ буолбуттара. 2000 сыллаахха аны орто уолларынан Ганялыын республика күрүрү эмиз бириэстээх миэстэни ылаллар. Туох-ханын үһүстээх диккириин, Покровскайга II-с спорттунанай ооньуларга кыра уолларынан Виктордын эмиз дикки күргүн

Юниги Гаврил Нохтунскай

күрүрү бу сырыыта бастыһылар.

Гаврил Федорович ылсыбыт үлэллэр, дьарыктар болормтолоох, кайыан дагыи тигэр тигиһи тириэрдэр. Ол да иһин буолуо, биһирдэ улаһар дикки, Д.П. Корюкин аатынан спорттунанай интернат-оскуола коллектива, кини кыһы да сылан профсоюз председателин талыттарыттан көмөсөөттэр, эрэллэр.

Гаврил Федорович аны тренер быһыыһынан республикага билэр бастыһыгар ахсааннарыгар көрдэ. Кини эрчийбит, дьарыктаабыт орлорун ааттара кини эйгэр биллэллэр. Ол курдук, Россия спордун маастара Артур Феофанов кини үөрэнөөччилэригэр - билэр бастыһынара Вячеслав Громова Бүгүн Россияга күрэхтэһи призер, республика 3000 м уонна 5000 м орлорго экерекордсмена, Василий Ильин республика II-с спорттунанай ооньулары 10000 м кыайылыага, Иван Варламов - республика рекордсмена, Алексей Попов 3000 м орлорго рекордсмена, ДВФО орлорго хас да төгүлүк призер, Нелли Тарасова Хаандыгага спорттунанай ооньуларга иккэ дистанция кыайылыага, Лена Громова, Рома Алексеев - республика хас да төгүлүк чемпионнара, ДВФО призердара.

Бу күнүгүрү үрдүк таһымнаах тренер, СР үөрөнөөччү туйгуна, РФ физическай культурага уонна спорка туйгуна, XX-с үйэ чулуу спортсмена "СР физическай культурага уонна спорка үтүөлэри иһэн" болон хаһаайына Гаврил Федорович Нохтунскай үтө агардаах үбүлүгэ буола турарынан Чурапчы улуусун бары спорду таптааччыларын ааттарыттан ис сүрэхинигиттэн эрдэлээбит уонна доруобуйаны, таһаарылыах үлэи, үтүс үөрүүнү, дьолу-сөргүнү баарыбыт.

Егор Васильевич ПУДОВ.

СҮҮРЭР СУОЛУН УҔААТЫН!

Саха Республикатын үөрөнөөччү туйгуна, РФ физическай культурага уонна спорка туйгуна, РФ спордун маастара, 10, 21, 30, 42, 195 км уһуну сүүрүтэ Саха сирин рекордсмена Гаврил Федорович Нохтунскайга анаар.

Оскуолаттан утум тардан, Уол ор утук чыһын Армияттан аныһыан, Үрдүк уоһах үтүө кыһатын Уктал, дабаан оһостон, Буһан-хатан, чоһуллан, Чурапчы буоруттан сагалан Иһиллэ кэсипи түстүүр Эдэр дьомһо эт-хаан, Ой-саага сайдылытын Сахатарын сарыалын Сандаартан көрдөрдүн.

Тыһыһыһан хааһыла Көлөһүнүг тохторун Көмүс мэтээл оһогон, Дьомһо-сөргөн эрэллэ Дьомһунаахтык өрө тутан, Кыһылы-хоһу үөрүүтүн Элбэх да дьомһо биллэрдүн.

Үс куттаах уол ор Эриш курдук эрэнэр, Үс уол орто Утум-сипим улаатан, Уустук олох үһүтэр Үөрөх, үлэ арнастаах Үүнэ-сайда турдулар.

Алта уоттун ааһа көт, Сэттэ уоттар сэгэйэ сырыт, Адыс уоттар адыһааһаа сүүр, Тоһус уоттар тохтообука айаһаа, Сүүс сааскар сүүрө сырыт! Алтастаах алтыһым Тыһыһыһын эйгэһа!

Егор АБРАМОВ, Саха Республикатын спордун маастара, РФ физкультурага уонна спорка туйгуна.

ЕЖЕМЕСЯЧНОЕ ПОСОБИЕ ПО УХОДУ ЗА РЕБЕНКОМ

Согласно извещения Ф3 от 19 мая 1995 г. №81-ФЗ "О государственном пособии гражданам, имеющим детей" сообщаем, что с 13 мая 2007 года ежемесячное пособие по уходу за ребенком имеют:

Матери либо отцы, другие родственники, опекуны, фактически осуществляющие уход за ребенком, подлежащие обязательному социальному страхованию и находящиеся в отпуске по уходу за ребенком.

Матери либо отцы, другие родственники, опекуны, фактически осуществляющие уход за ребенком, уволенные в период отпуска по уходу за ребенком в связи с ликвидацией организации, прекращением физического лица деятельности в качестве индивидуального предпринимателя.

Матери либо отцы, опекуны, фактически осуществляющие уход за ребенком и не подлежащие обязательному социальному страхованию (в том числе обучающиеся по очной форме обучения в образовательных учреждениях начального, среднего профессионального и высшего профессионального образования и учащиеся после окончания профессионального образования и находящиеся в отпуске по уходу за ребенком).

Другие родственники, фактически осуществляющие уход за ребенком и не подлежащие обязательному социальному страхованию, в случае, если мать и (или) отец умерли, объявлены умершими, лишены родительских прав, ограни-

чены в родительских правах, признаны безвестно отсутствующими, недееспособными, по состоянию здоровья не могут лично воспитывать и содержать ребенка;

Право на ежемесячное пособие по уходу за ребенком сохраняется в случае, если лицо, находящееся в отпуске по уходу за ребенком, работает на условиях неполного рабочего времени или на дому, а также в случае продолжения обучения.

Лицам, имеющим право на пособие по безработице, предоставляется право выбора получения пособия по одному из оснований.

По уходу за ребенком выплачивается со дня рождения ребенка до достижения ребенком возраста полутора лет. Ежемесячное пособие по уходу за ребенком выплачивается в следующих размерах:

2100 рублей по уходу за первым ребенком и 4200 рублей по уходу за вторым ребенком и последующими детьми.

В случае ухода за двумя и более детьми до достижения ими возраста полутора лет размер пособия, исчисленный в соответствии с частью первой и второй настоящей статьи, суммируется. Для назначения и выплаты ежемесячного пособия по уходу за ребенком представляются:

1. Заявление о назначении пособия.
2. Копия свидетельства о рождении ребенка (заверенная).
3. Копия трудовой книжки матери или отца (заверенная).

4. Справка из органа государственной службы занятости населения.

5. Справка с места работы отца или матери о том, что не получает пособие по уходу за ребенком.

6. Копия паспорта заявителя.

7. Семейная справка.

Согласно постановлению № 588 от 23 декабря 2006 года сообщаем, что ежемесячное пособие увеличилось с 1 января 2007 года:

1. На детей работающих, неработающих родителей и детей, находящихся под опекой - 149,0
2. На детей одиноких матерей - 299.
3. На детей, родители которых уклоняются от уплаты алиментов - 299.
4. На детей военнослужащих срочной службы - 299.
5. На детей пенсионеров и инвалидов (оба родителя не работают) - 213.
6. На детей из многодетных семей (с 4 и более детьми в возрасте до 16 лет) - 213.
7. На детей, оба родителя которых студенты, обучающиеся с отрывом от производства - 213.

Представить пакет документов ежеквартально. По вопросам обращаться в каб.14 отдела пособий в здании администрации улуса или по телефону 41-621.

ОТДЕЛ ГОСПОСОБИЙ.

Администрация МО Чурапчинский улус (район)

№ 17

РАСПОРЯЖЕНИЕ

от 23 января 2007 г.

О проведении годового периодического осмотра авто-мототранспортных средств, тракторов, самоходных машин и прицепов к ним

Для определения оценки технического состояния транспортного средства, уточнения их численности, принадлежности и иных регистрационных данных, осуществления мероприятий по профилактике и борьбе с преступными посяблениями на транспортные средства распоряжаюсь:

1. Провести органами ГАИ (Свицев Н. В.), Главтехнадзора (Пивоваров И. А.) за 2007 г. годовой технический осмотр авто-мототранспортных средств, тракторов и иных машин согласно графика по всем юридическим лицам независимо от форм собственности и физических лицам (график прилагается).

2. Всем главам администраций населенных пунктов, руководителям предприятий, учреждений, организаций, крестьянских хозяйств осуществить необходимые мероприятия по подготовке транспортных средств годовому техническому осмотру согласно установленного графика.

3. Данное распоряжение опубликовать в улуcной газете "Сага олох". Копию данного распоряжения направить главам администраций, руководителям предприятий, организаций и учреждений.

4. Контроль за данным распоряжением возлагаю на начальника ОГАИ Свицева Н. В.

Глава МО Чурапчинский улус (район)
И. Н. АММОСОВ.

ПЛАН ГРАФИКА

Проведение годового периодического технического осмотра АМТС и прицепов организаций, предприятий, учреждений и физических лиц по населенным улусам.

Населенные территории	Место проведения	Время
г. Армавир	г. Армавир	23 февраля
г. Кытай	г. Кытай	22 февраля
г. Саян, ул. Ток, Барз, Улаан - К.	г. Саян	20 февраля
г. Чегар	г. Чегар	27 февраля
г. Талан	г. Талан	28 февраля
г. Мундуй	г. Мундуй	01 марта
г. Балган	г. Балган	02 марта
г. Хатанга	г. Хатанга	05 марта
г. Ойрот	г. Ойрот	07 марта
г. Чакыр	г. Чакыр	12 марта
г. Хайхас	г. Хайхас	13 марта
г. Хадар, улус Уурд	г. Хадар	14 марта
г. Дарга	г. Дарга	15 марта
г. Талей-Дарга	г. Талей-Дарга	16 марта
г. Мирам	г. Мирам	21 марта
г. Мундуй	г. Мундуй	22 марта

г. ПО "Мирный"	г. Мирный	26 марта
Чурапч "Сарга"	г. Сарга	28 марта
Чурапч "Солонгой"	г. Солонгой	29 марта
СХПК "Чурапч"	г. Адам ПМК	30 марта
ГУП БКХ	г. Бок БКХ	02 апреля
ГУП "Монгол"	г. Адам ПМК	04 апреля
МУП МТС	МУП МТС	05 апреля
Чурапч "Дарга"	г. Дарга	06 апреля
ГУПАД "Чурапч"	ГУПАД	09 апреля
Завод "С"	г. ЗС	11 апреля
ИЗБ	г. ИС	12 апреля
Улс. Коммуна. ОПК - 29, Саян-Б.	ОПК - 29	13 апреля
УХО "Родина Тунгала"	УХО	15 апреля
Самонин. ПМК	г. ПМК	21 апреля
Адам. УХК Дам. Администрация г. Чегар	СПГАН	21 апреля
УХК, УХС, УНС, Зол. мн. МПС Золон	СПГАН	20 апреля
Суд. УХК, Район. ГН	СПГАН	25 апреля
ДОК ЧУРАПЧ. ЧАРСОН	ЧУРАПЧ.С	25 апреля

Владельцев транспортных средств, которые не смогли пройти технический осмотр на указанный срок просим обращаться на СП ОГАИ с. Чурапч, ул. Тракторная №2. Тел: 41-676.

ЭБЭРДЭЛИЙБИЙ

Күн күбэй ийэбитин, ийэзэсэт эбэзбитин, хос эбэзбитин - үлэ, тыйл, Сага Республикатын климатин ветеранын, "Үлэ Кыһыл Знамята" орден кавалерын Соловьев нэһилиэтин олохтообун **Александра Дмитриевна КОНСТАНТИНОВАНЫ** 80 сааскын туолбут үөрүүлээх үбүлүдүгүн итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Биһигини барыбытын амаһытыгар түрүөрүн киһи онортообукка сүһүөттээх бэйэбит сүгүрүөн туран махтанабыт.

Барабыт күндү киһибиһигэр ыалдьары билбэккэ үйгү өссө үлүһүрүгэр, бары үчүгэйи.

Эдизэнтэн уолун **Дима**, кийитин **Сары**, Намтан кыһынын **Дария**, Чурапчыттан кыһынын **Настя**, күтүөтүн **Иван**, сизин **Наташа**, сиз күтүөтүн **Миша**, сизнэрин **Ваня**, **Саша**, **Лера**, **Уйгулана**, **Ваня**, **Айгуля**, хос сизнэрин **Лилия**, **Маркел**.

xxx

Российской Федерация физическэй культурага уонна спортка туйгурун, Сага Республикатын үрдүкүлүгүн туйгурун, чэпчэки атлетикага Россия спортун маастарын Чурапчытаагы государственной физическэй культура уонна спорт институтун чэпчэки атлетикага тренерын **Гаврил Федорович НОХТУНСКИЙ** 50 сааскын туолар өрөгүдөөх үбүлүдүгүн итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Үлэ, спортка өссө үрдүк ситиһилэри, чэпчэки доруубуһу, дьиз-кэргэннэр дьоллоох олобу барабыт.

Чурапчытаагы государственной физическэй культура уонна спорт институтун коллектива.

БИЛДЭРИИДЭР

Убаастабыллаах Чурапчы улуһун олохтоохторо! "Россельхозбанк" кредит ылбыттар ыйдаабы телебүргүтүн Чурапчытаагы "Россельхозбанк" офисыгар ый 5 чыгыһылар диэн төлүүргүтүгэр!

Аадырыспыт: Пенсионная управление хонтуората 2 №-дээх кабинета.

Телефон: 42-941. Макарова В. В.

xxx

4 тонналаах прицеби, Т-40 трактор илин мусуһун, МТЗ трактор кабинатын атыһыһыбын.

Билсэр телефон: 23-224.

xxx

Суһаллык 1991 с. оноһуллубут бортовой УАЗ массыынаны.

Билсэр телефон: 41-876.

xxx

2006 с. оноһуллубут УАЗ - фермер массыына атыһыһылар.

Телефон: 23-749.

Тапталлаах адалара, эһэзэрэ Болугур нэһилиэтин олохтообо, тыйл, үлэ ветерана

СЕРГЕЕВ Егор Гаврильевич олохтон туораабытынан кийинигэр Зинаида Ильинична Сергеевага, уолугар Михаил Егорович Сергеевга, кинилэр оҕолоругар, сизнэригэр кутурбаммытын тизэрдэбит.

Хатылыттан Кузьминнар.

Күндү убайбыт, таайбыт, абаабыт, аймахпыт Хомтоҕо нэһилиэтин олохтообо

ДАЛБАЕВ Дмитрий Лукич күн сириттэн барбытынан кэргэнигэр Федора Алексеевнага, оҕолоругар, сизнэригэр кутурбаммытын тизэрдэбит.

Диринтэн, Чурапчыттан Тарабукиннар, Далбаевтар.

Күндү кэргэним, абаабыт, эһэзэбит, убайбыт Чурапчы сэлэннэһитин олохтообо үлэ ветерана, хоту көһөрүлүү кыттыһылааба

ГОГОЛЕВ Андрей Васильевич бу дьыл тохсунньу 22 күнүгэр улун ыарахан ыарыһтан олохтон туораабытын аймахтарыгар, билэр дьонугар, табаарыстарыгар иһитинэрдэбит.

Кэргэнэ, оҕолоро, кийинтэ, күтүөтэ, сизнэригэр, аймахтара.

Кутурбаммытын тизэрдэллэр:

— Үлэ ветерана, хоту көһөрүлүү кыттыһылааба Гоголев Андрей Васильевич күн сириттэн барбытынан биригэ үлэнир коллегабытыгар кыһыгар Надежда Андреевна Гоголевага, кини дьиз-кэргэнигэр "Чурапчы" МТ дьаһалтата, Чурапчы нэһилиэтин мунньабын депутаттара.

— Андрей Васильевич ыарахан ыарыһтан өлбүтүнэн урууку үлэһитигэр кэргэнигэр үлэ ветерана Еадокия Васильевна Гоголевага "Чурапчы" ТХПК администрацията.

— Андрей Васильевич олохтон туораабытынан кэргэнигэр Еадокия Васильевнага, оҕолоругар, сизнэригэр ыкса ыаллара Иустиновтар, Смирниковтар, Потаповтар, Осиповтар, Оконешниковтар, Новгородовтар, Ноговицыннар.

— Андрей Васильевич күн сириттэн барбытынан кэргэнигэр Еадокия Васильевнага, оҕолоругар, аймахтарыгар ыаллара Андросовтар, Сивцевтар, Платоновтар дьиз-кэргэптэрэ.

— Таайбыт Андрей Васильевич күн сириттэн барбытынан кэргэнигэр, санаспытыгар Еадокия Васильевнага, оҕолоругар, кийинигэр, күтүөтүгэр, сизнэригэр Лилия, Алексей, Настя, Вася, Саргы Гоголевтар, Саргы, Иван Аммосовтар.

— Күндү күтүөппүт Андрей Васильевич олохтон туораабытынан кэргэнигэр эдэнигэр Еадокия Васильевнага, кийинигэр, күтүөтүгэр, сизнэригэр Эймөкөөнтөн балтыг Варя, күтүөтүн Анатолий, Настя Заболоцкайдар, Евгения, Иван Заболоцкайдар, Мотя, Коля Петровтар.

— Андрей Васильевич олохтон туораабытынан санаспытыгар, оҕолоругар балтылара Егоровтар, Ефимовтар, Поповтар, Федоровтар.

— Эдэр сааспыттан алтыспыт үгүс сүбэһитим, убай курдук саныыр киһим Андрей Васильевич олохтон туораабытынан кэргэнигэр Еадокия Васильевнага, оҕолоругар Шураба, Коляба, Надяба, Андрейга, күтүөтүгэр, кийинигэр, сизнэригэр, убайыгар Алексей Васильевичка, саҥаһыгар Варвара Николаевнага, кинилэр оҕолоругар, сизнэригэр, бары аймахтарыгар Егор Черкашин уонна кини дьиз-кэргэнэ.

В. В. Божедонов аатынан Хайхаспыт участковой балыһытын үлэһитэ

СЕРГЕЕВА Сардана Михайловна эдэр сааһыгар хомолтолоохтук олохтон туораабытынан оҕолоругар Мишага, Вовага, ийэтигэр Мария Афанасьевнага, биригэ төрөөбүттэригэр кутурбаммытын тизэрдэбит.

Участковой балыһына коллектива.

Кутурбаммытын тизэрдэллэр:

— Сардана Михайловна эдэр сааһыгар хомолтолоохтук өлбүтүнэн оҕолоругар Мишага, Вовага, биригэ төрөөбүттэригэр, ийэтигэр Мария Афанасьевнага, аймахтарыгар А. П. Илларионов аатынан Хайхаспыт орто оскулатын коллектива.

— Сардана Михайловна олохтон туораабытынан ийэтигэр Мария Афанасьевнага, убайдарыгар Афанасийга, Михаилга, балтыгар Саргыланага, уолтарыгар Вовага, Мишага Хайхаспыт орто оскулатын 1984 с. бүтэрибтэр.

— Сардана Михайловна күн сириттэн барбытынан биригэ үөрэммит табаарыһытыгар уолугар Вовага, быраатыгар Мишага Хайхаспыт орто оскулатын 2003 с. бүтэрибтэр.

— Сардана Михайловна олохтон туораабытынан биригэ үөрэнэр табаарыһытыгар, үөрэтэр оҕолоругар Сергеев Мишага Хайхаспыт орто оскулатын 11-с кылаһын үөрэнэччилэрэ, кылаас салайааччыта.

Болугур нэһилиэгиттэн төрүттээх Дьокуускай куорат олохтообо

КОЖУРОВ Василий Петрович эмискэ ыалдьан өлбүтүнэн эбэзэбитигэр ийэтигэр Варвара Васильевнага, балтыларыгар Ульянага, Марияга, кинилэр дьиз-кэргэптэригэр дирик кутурбаммытын тизэрдэбит.

Дьокуускайтан Нюргуяна, Кыдана, Аллараа Бэстээхтэн Саргылана, Диринтэн Еадокия Кожуровалар.

Кутурбаммытын тизэрдэллэр:

— Василий Петрович олохтон туораабытынан балтыгар уаастастаабы быйбар комиссиятын секретарыгар Мария Петровна Поповага Болугурдаагы быйбар комиссията.

— Василий Петрович күн сириттэн барбытынан ийэтигэр ыһыктыыр, истинник саныыр эдэнигэр Варвара Васильевнага, балтыларыгар Ульянага, Марияга кинилэр дьиз-кэргэптэригэр Чурапчыттан Сивцевтар, Дьокуускайтан Поповтар.

— Василий Петрович олохтон туораабытынан ийэтигэр Варвара Васильевнага, бэйэбит үлэһиттэригэр балтыгар Мария Петровнага, күтүөтүгэр Константин Константинович Поповтарга, сизингэр Алексей Константиновичка Амма орто оскулатын коллектива.

— Василий Петрович ыалдьан өлбүтүнэн ийэтигэр Варвара Васильевнага, балтыларыгар Ульянага, Марияга, кинилэр дьиз-кэргэптэригэр Эдизэнтэн, Чурапчыттан Ксенофоновтар, Владимировтар, Тимофеевтар.

Хайхаспыт нэһилиэгин олохтообо

КУЗЬМИН Юрий Петрович хомолтолоохтук олохтон туораабытынан биригэ төрөөбүттэригэр, чугас дьонугар кутурбаммытын тизэрдэбит.

Хайхаспыт орто оскулатыг биригэ үөрэммит доботторо.

Кутурбаммытын тизэрдэллэр:

— Юрий Петрович олохтон туораабытынан эдэнигэр дьонугабытыгар "Чурапчы" ТХПК үлэһитигэр Александра Петровна Кузьминага А. Софронова, М. Исанова, К. Кондратьева.

Редактор-директор А.А. Захаров.

ААДЫРЫСПЫТ: 678670,

Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а".

Телефоннарбыт:

редактор - 41-332, отделлар - 41-265.

E-mail: Osanaoloh@churap.sakha.ru

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительства, Чурапчы улуһун "Сага олох" редакционнай-издательскай холбоһук государственной учреждение, Маассабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуонисын туһунан хонтуруоллуур уонна регистрациялар РФ бачэкка СР региональной управлениитыгэр 2003 с. бачыһын 20 күнүгэр регистрациаламмыт нүмүрү - ПИ №19-0423.

"Сага олох" редакционнай-издательскай холбоһук ОУ. Офсетнай бачээт. Сакааһын № 8. Тираж 2562. 24.01.2007 с. бачэкка барылынна. Хайхат издэһэлэ үстэ: оптуурунуука, чаппаһа уонна субуотага тахсар.

Автор сурутар этиллэр санаа

редакция позициятыгар нэлдэн сөл түбэтэр

буолбатах. Сурукка ыйылар чакчылар

кырдыктаахтарыгар эппиэттэһи

автор тус бэйэтэ сүгэр.